

CENTRALE POSITIE IN DE CIRCULAIRE ECONOMIE

Het varken als ultiem kringloopdier

Juni 2019

Introductie

Het varken weer benutten tegen de voedselverspilling en mineralen kringlopen sluiten. Dat is de inzet! Voedselverspilling is een groot probleem, wereldwijd maar ook in Nederland. Verspilling past niet in een duurzame wereld, verspilling vormt een forse aanslag op het klimaat met bovendien een enorme afvalberg. Veel voedsel dat de landbouw wereldwijd voortbrengt, komt niet terecht op het bord van de consument. Een derde gaat tussen oogst en consumptie verloren. Dat is heel veel. Zo'n 8 procent van de wereldwijde broeikasgasuitstoot is het gevolg van het produceren van voedsel, dat verspild wordt. Die broeikasgassen zijn dus onnodig de lucht ingeblazen.

In rijke, geïndustrialiseerde landen, waaronder Nederland, is de voedselverspilling veruit het grootste. Wereldvoedselorganisatie FAO heeft uitgerekend dat voedselverspilling in Europa zorgt voor 680 kilo onnodige CO₂-uitstoot per persoon. (De productie van één kilo varkensvlees gaat gepaard met 5 kilo CO₂). Op dit moment is het wettelijk verboden om etensresten te voeren aan varkens in verband met mogelijke verontreiniging. Alvorens etensresten gevoerd mogen worden, zullen deze zodanig bewerkt moeten zijn, dat deze de gezondheid van de dieren en de voedselveiligheid niet in gevaar brengen. De varkenshouderij wil hierop inzetten.

Circulaire economie, reductie van broeikasgasemissies, toekomstbestendig maken van het agrarische systeem in Nederland en een robuust mestbeleid, vragen om een structurele verandering. Mestverwerking en mestverwaarding spelen daarbij een cruciale rol. De Overheid heeft een ambitieuze doelstelling geformuleerd: zij stelt dat de Nederlandse economie in 2050 circulair moet zijn. De varkenshouderij onderschrijft deze doelstelling en is van mening dat de zij hierin een belangrijke rol kan spelen. Wij zetten daarom in op hoogwaardige mestverwerking om hiermee een belangrijke bijdrage te leveren aan het oplossen van dreigende schaarste aan meststoffen en bodemverbeteraars in de Europese land- en tuinbouw en daarbuiten. In combinatie met verminderen van de milieudruk van de productie van meststoffen in Nederland en het verbeteren van het klimaat.

Actieplan vitalisering varkenshouderij

De Coalitie Vitalisering Varkenshouderij streeft naar een varkenshouderij die toekomstbestendig is. Een varkenshouderij die zich de komende jaren ontwikkelt naar een duurzame topsector, die zorg draagt voor een vitale leefomgeving, een gezond milieu, goede voeding en mondiaal koploper is in duurzame, circulaire landbouw. Via het gezamenlijk opgestelde 'Actieplan Vitalisering Varkenshouderij' werken de coalitiepartijen samen aan een vitale en toekomstbestendige varkenshouderij. Meer informatie hierover is te vinden op de website www.vitalevarkenshouderij.nl.

Een van de thema's binnen het Actieplan is 'Circulaire economie'. Samen met LNV en ketenpartners werkt de sector aan het invullen van de ambities op dit thema.

Onze ambitie

Het varken is hét kringloofdier bij uitstek! De sector wil dit verder versterken en heeft zichzelf de volgende ambities opgelegd:

1. Maximale inzet van grondstoffen die niet geschikt zijn voor humane consumptie
2. Sluiten van de mineralenkringloop

Centrale positie in de circulaire economie betekent dat de positie van het varken als ultiem kringloofdier dat laagwaardige producten (bijv. reststromen voedingsmiddelenindustrie) omzet in hoogwaardige voeding, wordt versterkt. De mest van het varken is waardevol als basis voor groene energie, als bodemverbeteraar en als vervanger van fossiele kunstmest.

De rol van het varken versterken

De varkenshouderij ziet kansen om de rol van het varken binnen een circulaire economie te versterken. Daarvoor zijn een aantal uitdagingen te benoemen, die samen met bedrijfsleven en overheid opgepakt worden. Op gebied van verwerking van restromen zijn dat de volgende:

- Vergroten van het aandeel rest- en bijproducten uit de humane voedingsindustrie in veevoer
- Afbouw van het aandeel voerproducten dat ook geschikt is voor humane consumptie. Het varken is zo geen deel van de competitie 'feed – food – fuel'
- Toelating en herintroductie van veilig diermeel in het veevoer
- Gebruik van veevoergrondstoffen die lokaal en regionaal zijn geteeld;
- Internationaal overeengekomen kwaliteit- en duurzaamheidseisen als leidraad voor het gebruik van grondstoffen in duurzame grondstoffen in veevoerders;
- Ontwikkelen en toepassen van alternatieve eiwitrijke veevoergrondstoffen zoals insecten, algen en wieren;

Voor mineralen verwaarding heeft de sector de volgende uitdagingen:

- Hoogwaardig mestverwerking op een aantal centrale plaatsen in Nederland
- Bewerking en verwaarding in regioclusters van alle verse varkensmest, tot groene energie, vervangers van fossiele kunstmest en waardevolle bodemverbeteraars en grondstoffen voor de chemische en textielindustrie. In 2025 zal de varkensmest volledig verwaard worden;
- Afzet van mest en nutriëntenproducten gericht op evenwichtige mineralenkringen, waarbij rekening wordt gehouden met herkomst van veevoergrondstoffen.
- Erkenning van mineralenstromen binnen het mestbeleid